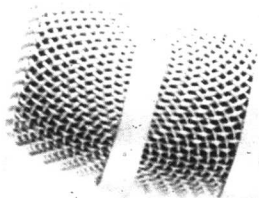

Det händer fortfarande att han spelar de slagdängor som hans gamla band brukade spela.

På grund av KPI-siffran för april är nervositeten inför nästa FOMC-möte – bankens högsta beslutande organ – som hålls i slutet av denna månad, stor. På New York-börsen där aktiekurserna är historiskt skyhöga är man rädd för att en räntehöjning skulle få Wall Street på fall.

I mitten av maj kom det första tecknet på att Fed skulle vara på väg att höja styrräntan, federal funds target rate. Men Fed har tidigare signalerat om en/ärstramning utan att för den skulle justera/upp räntan.

Greenspan var bland de första som insåg att ny teknik hade lyft produktiviteten och den amerikanska ekonomin till nya tillväxtdimensioner. Den insikten som styrte Feds räntepolitik ligger bakom den långa rekordtillväxt och den historiskt låga arbetslöshet som USA upplevt de senaste åren.

De flesta bedömare var tidigare överens om att den amerikanska arbetslösheten inte kunde sjunka under 5 procent utan att inflationen skulle ta fart. Idag ligger arbetslösheten kring 4 procent. Och oavsett teoretisk skola håller de flesta med om att den långsiktiga tillväxtpotentialen ökat från 2,5 till 3 procent.

Världens livräddare

Greenspans ansvarsområde sträcker sig även utanför USA. I höstas tvingades han rycka ut som världens livräddare när det stormade på finansmarknaderna.

Finanskrisen i Asien vägrade ge sig. Och i augusti kom den ryske presidenten Boris Jeltsin med sitt överraskande meddelande – den ryska rubeln flyter! Som lök på laxen lät han ställa in betalningarna på utlandsskulden.

Bara några veckor därefter kom chockbeskedet om att hedgefonden Long Term Capital Management dragit på sig förluster på runt 45 miljarder kronor. Uppgifterna ledde till att de globala investerarna tog sitt pick och pack och flydde till säkrast möjliga placeringar, det vill säga korta statsobligationer.

Denna kreditstramning skapade stormförluster. Strömhoppen från fönstren på de stora mäklarhusen på Wall Street uteblev dock och någon upprepning av 1930 års finanskrise fick vi dock inte se. Den främsta förklaringen var ett blixtingripande från Fed med Alan Greenspan i spetsen. LTCM fick nytt kapital av 14 storbanker genom Greenspans försorg. Fed har lärt sig läxan från 1930 då man stramadde åt kreditgivningen och ytterligare spädde på krisen.

Höstens agerande visar att Greenspan varit med för när det har stormat på de globala finansmarknaderna. I samband med börssraset 1987 då New York börsen föll med hela 20 procent reagerade han blixtnabbt för att dämpa de negativa effekterna. Greenspan sänkte styrräntorna och ökade tillgången på kapital för att förhindra en likviditetsfälla (fenomenet när placerare hål-

ler kontanter på grund av osäkerhet i det finansiella systemet).

Någon upprepning av 1929 års misstag då den amerikanska centralbanken stillatigande såg på när ekonomin föll allt djupare ned i konjunktursvackan, kommer inte att ske, åtminstone inte med Greenspan vid räntespankarna.

Han har dock gjort sina misstag. Under Irakkrisen när börserna föll var han alltför sen med att få ned räntorna. Den amerikanska ekonomin stannade av och den dåvarande presidenten George Bush fick problem. Det felsteget vill han undvika. Därför reagerar centralbanken nu i god tid innan krisen slagit klorna om ekonomin med att finjustera räntorna. Därmed undviks kraftiga inbromsningar som riskerar att skaka om ekonomin.

Musikalisk begåvning

Karriären fram till ett av världens mäktigaste ämbeten har inte varit spikrak. Han växte upp på Manhattan i New York. Föräldrarna skilde sig när Alan var i tonåren. Förutom ett gott sifferminne låg hans stora begåvning på det musikaliska planet.

Han lyckades komma in på den kända musikskolan Juilliard School of Music. Ett jazzband övertygade den unge Greenspan att följa med på turné efter det att han avslutat sina musikstudier. Det händer fortfarande att hans vänner vid middagsbjudningar lyckas

få honom att spela några av de slagdängor som hans gamla band brukade spela.

Ute på turné ägnade Greenspan varje ledig stund åt att studera ekonomi. Han lade dock klarinetten på hyllan till slut för att för att på allvar börja läsa ekonomi. Han tog sin masterexamen vid kommunala New York University 1950. Han fortsatte med att forska på anrika Columbiauniversitetet.

Den akademiska karriären lockade dock inte. Istället startade han ett konsultföretag Townsend-Greenspan & Co. som han ledde i 30 år. Efterhand började synas allt mer i Washington som ekonomisk rådgivare. Och den 11 augusti 1987 utnämnde president Ronald Reagan Greenspan att efterträda Paul Volcker som Fedchef.

Trots stort missnöje på grund av räntehöjningar i slutet av 1990-talet, nominerade George Bush 1992 Greenspan till en andra period som Fedchef.

Relationerna mellan Bill Clinton och Greenspan brukar beskrivas som hjärtliga. På vägen har Greenspan ett foto på sig själv där Clinton skrivit: "Här är du Alan pekandes åt vänster, en ny riktning för dig!"

Greenspans höjningar 1994 och 1995 badade väg för den mjuklandning som amerikansk ekonomi gjorde 1996. Det räddade honom troligtvis kvar. Clinton gav Greenspan förtroende att sköta de amerikanska räntorna i ytterligare fyra år. ■